

цілей та функцій культури ділового спілкування у професійній діяльності тощо. З огляду на це виникає необхідність удосконалення комунікативної підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю у вищих закладах освіти, зокрема: доповнення змісту навчальних гуманітарних дисциплін спеціальними модулями, темами і питаннями та розроблення завдань, спрямованих на формування у студентів позитивної мотивації щодо розвитку культури ділового спілкування.

Ключові слова: майбутні фахівці аграрного профілю, культура ділового спілкування, діагностика, критерії, показники, рівні сформованості мотиваційно-ціннісного компонента культури ділового спілкування.

УДК 378.147:378.22+78

Людмила Степанова

ПНПУ ім. К.Д. Ушинського

ORCID ID 0000-0002-9899-1871

DOI 10.24139/2312-5993/2018.05/257-267

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ГЕРМЕНЕВТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ХОРЕОГРАФІЇ

У статті представлено апробацію методики формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії. Ефективність методики обґрунтовано результатами порівняльного аналізу попереднього й остаточного діагностування рівнів сформованості художньо-герменевтичних умінь респондентів експериментальних і контрольних груп, а також виявлено позитивною динамікою в експериментальній групі в порівнянні з контрольною. Вірогідність експериментальних даних підтверджено результатами їхньої обробки методами математичної статистики за розрахунками ϕ^* -критерію Фішера та t -критерію Стьюдента.

Ключові слова: художньо-герменевтична компетентність, методика формування, магістри, педагогічний експеримент, апробація, діагностика, критерії.

Постановка проблеми. Сучасна педагогіка вищої школи зорієнтована на зростання якості підготовки педагогічних кадрів на ґрунті створення методик ефективного досягнення студентами компетентностей, відповідних майбутній професійно-фаховій діяльності. Адже суспільство потребує спеціалістів освітньої галузі, здатних не тільки кваліфіковано виконувати свої обов'язки, а й спроможних компетентно та ефективно аналізувати ситуації та вирішувати проблеми, що виникають у ході педагогічної практики. Не є винятком і майбутні викладачі музичного мистецтва та хореографії.

Основою нашої концептуальної позиції є впевненість у тому, що окрім теоретичних, методичних, виконавських знань та вмінь у майбутніх викладачів мистецьких дисциплін має бути сформована фахова художньо-герменевтична компетентність та відповідні до неї герменевтично-інтерпретаційні вміння. Теоретичні припущення, як наслідок дослідження означеної пробле-

ми, екстрапольовано нами у практичну площину з метою розроблення та експериментального опрацювання методики формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії.

Відповідність концептуально побудованої наукової моделі реаліям навчального процесу встановлюється під час експериментальної апробації результатів дослідження. Отже, визначальним етапом наукових розвідок є експеримент, у ході якого здійснюється перевірка і практичне підтвердження методологічної доцільності науково-теоретичних положень дослідження та прикладної значущості розробленої методики формування компетентностей майбутнього фахівця. Експеримент є інструментом і критерієм істинності теоретичних припущень та практичних прогнозів дослідника, адже на цьому етапі наукових розробок є можливість перевірити когерентність компонентної структури феномену та простежити причинно-наслідкові зв'язки між педагогічними процесами й умовами їхньої реалізації.

Мета експериментального впровадження розробленої методики – пересвідчитись у правильності наукових припущень відносно вибору методів та умов формування художньо-герменевтичної компетентності студентів та продемонструвати, що від розвиненості герменевтичних умінь реципієнта залежить його здатність розуміти ідею художнього твору, виявляти іманентні текстові смисли та виражати їх у власній вербальній інтерпретації.

Аналіз актуальних досліджень. Останнім часом спостерігається зростання наукового інтересу до перспектив педагогічної герменевтики щодо питань із підготовки компетентних фахівців у ВНЗ та збільшення кількості досліджень дотичних проблемі герменевтичного підходу в педагогіці. Концептуальні засади, роль та місце герменевтики в педагогіці визначено у трудах: В. Загвязинського, А. Закірової, В. Краєвського, І. Левицької, А. Линенко, О. Олексюк. Перспективи герменевтичного підходу у процесі модернізації музичної та хореографічної освіти у ВНЗ розглядали: Н. Білова, Г. Падалка, О. Полатайко, С. Шип. Проблеми підготовки майбутніх викладачів до герменевтичної діяльності приділено досить серйозну увагу в дослідженнях Н. Гуральник, М. Ткач, Д. Лісун та ін.

Огляд наукових джерел засвідчує, що формування художньо-герменевтичних умінь студентів є чільним завданням вищої школи в галузі мистецької освіти, з яким дотичні актуальні питання з оснащення майбутніх викладачів мистецьких дисциплін методичним інструментарієм герменевтичної інтерпретації смислів художніх текстів. Наслідком контекстуального аналізу наукової літератури є висновок, що здатність до художньо-герменевтичного опрацювання художніх текстів з експлікацією власних емоційних та інтелектуальних реакцій на артефакт у вигляді педагогічної вербальної інтерпретації – це специфічна фахова якість майбутнього викладача музичного мистецтва та хореографії, яка формується в умовах спеціально створеного навчального середовища.

Наявні позиції свідчать про своєчасність наших розробок щодо експериментального впровадження методики формування художньо-герменевтичної компетентності майбутніх викладачів музики та хореографії у процесі їхньої фахової підготовки у ВНЗ.

Метою статті є аналіз результатів експериментально-дослідної перевірки ефективності методики формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії.

Виклад основного матеріалу. На підставі теоретичних висновків студіювання проблеми формування художньо-герменевтичної компетентності нами різносторонньо схарактеризовано предмет дослідження – художньо-герменевтичну компетентність магістрів музичного мистецтва та хореографії. Останню ми визначаємо як «інтегративну якість спеціаліста, яка характеризується його здатністю до цілеспрямованого сприйняття, адекватного декодування та ідентифікації інформації, закладеної в художніх текстах, розуміння та тлумачення в педагогічному аспекті контекстних смислів» (Степанова, 2018, с. 217). У попередніх статтях представлено найсуттєвіші типові ознаки досліджуваного феномену та визначено його компонентну модель, яка включає перцептивний, мотиваційний, когнітивний, художньо-моделювальний та вербально-експлікаційний компоненти. Кожний компонент мислиться нами як когерентність певних умінь, навичок, знань, здібностей.

Необхідність оцінки рівня сформованості художньо-герменевтичної компетентності майбутніх викладачів музики й хореографії спрямовує увагу дослідників до розробки критеріального апарату діагностування розвиненості кожного з компонентів означеної компетентності (Новікова, 2015; Полатайко, 2010).

Усебічний аналіз теоретичних і практичних аспектів проблеми та власного педагогічного досвіду дозволяє встановити сукупність критеріїв та показників готовності студентів педагогічних ВНЗ до художньо-герменевтичного опрацювання художніх текстів (табл. 1).

Таблиця 1

Критерії та показники сформованості художньо-герменевтичної компетентності та методи їх діагностування

Критерій	Показники	Методи діагностування
Емоційно-чуттєвої сприйнятливості	Знання та розуміння знаків формального вираження; уміння визначити емоційно-чуттєві характеристики форми художнього тексту	Тестування, опитування, педагогічне спостереження
Художньо-педагогічної установки	Інтенсивність, змістовність, ієрархічність внутрішніх мотивів (потреб) та зовнішніх стимулів (цінностей)	Анкетування, бесіда

Розуміння та емоційно-образна ідентифікація	Емпіричний досвід, тезаурус, обізнаність у методах стилістичного аналізу	Аналіз результатів виконання практичних робіт та самостійних завдань
Конструювання художньо-концептуальних моделей	Контекстуальна відповідність моделі художньому тексту; цілісність, органічність і когерентність елементів моделі	Аналіз презентацій художньо-концептуальних моделей
Педагогічно-риторичний	Розвиненість герменевтично-педагогічного лексикону, відповідність обраних риторичних засобів педагогічній меті вербальної інтерпретації	Аналіз усних і писемних вербальних інтерпретацій

Критерії та показники застосовано в ході констатувального експерименту з метою з'ясування попереднього стану розвиненості художньо-герменевтичних умінь магістрів 1 року навчання, а також, після апробації нашої методики для визначення й обробки результатів формувального експерименту.

Діагностика відбувалася за допомогою сукупності методів, серед яких: анкетування, опитування, тестування, проведення письмових творчих самостійних завдань, метод самооцінки, аналізу тощо (табл. 1).

Виконуючи певні завдання з герменевтичного аналізу художніх текстів, студенти демонструють наявний рівень:

- знань і розуміння художньої мови та образотворчих засобів виразності конкретних видів мистецтва;
- усвідомлення специфіки художньо-герменевтичного опрацювання художнього тексту;
- готовності до цілеспрямованого активного сприйняття художнього тексту, адекватного декодування та ідентифікації інформації, закладеної в художніх текстах;
- володіння технологіями пізнання смислів та значень художньої мови конкретних видів мистецтва;
- здатності до розкриття смислів художнього тексту в навчально-виховальному аспекті, їх експлікації у вигляді педагогічно-інтерпретаційної промови.

Відповідно до критеріальних характеристик сформованості художньо-герменевтичних умінь магістрів музичного мистецтва та хореографії було виділено три рівні його функціонування – високий, середній, низький.

**Результати діагностування сформованості художньо-герменевтичних
умінь студентів у ході констатувального експерименту**

Рівень	Специфікатори	Кількість студентів	
		КГ	ЕГ
Високий	- наявність психологічної установки на активне сприйняття та усвідомлення смислів художнього тексту; - висока емоційна сенсильність; - володіння мистецьким тезаурусом та герменевтично-педагогічною лексикою; - умотивоване прагнення та готовність до досягнення змістовних значень художніх засобів та пошуку скритих контекстуальних смислів конкретного твору мистецтва; - здатність до оперування процедурами когнітивного опрацювання тексту: атрибуції, ідентифікації, компаративного аналізу, виявлення аналогій, диференціації релевантних (відповідних, доречних художньому тексту) та іррелевантних (другорядних, несуттєвих) асоціації; рекурсії («накладання») та варіювання репрезентацій; - здатність до художньо-мисленого моделювання та вербальної експлікації результатів означеного процесу	6.25 %	4,44 %
Середній	- здатність орієнтуватися у знакових сферах різних видів мистецтва; - спроможність інтуїтивно усвідомлювати власні враження від сприйняття художніх текстів, свідомо формувати перцептивні установки, але нездатність до рефлексійного оцінювання взаємозв'язку власних емоційних переживань та образно-сміслових компонентів художнього тексту; - спроможність вирізняти в тексті окремі об'єктивні значення елементів художньої форми, але виказують утрудненість у визначенні когерентності частин і цілого, нездатність до смислового узагальнення; - спроможність інтерпретувати смисли художніх текстів за зразком; - уміння герменевтичної «реставрації» значень певних текстів мистецтва, або їх окремих знакових компонентів за використанням наданих викладачем алгоритму та зразків герменевтичного опрацювання тексту; - переконливість суб'єктивного трактування, але утрудненість у відборі об'єктивної аргументації	27.08%	26.67%

Низький	- відсутність психологічної установки на активне сприйняття та усвідомлення смислів художнього тексту; - нерозвиненість герменевтично-педагогічного лексикону й обмежений обсяг мистецького тезауруса; - утрудненість в оперуванні процедурами когнітивного опрацювання тексту; - компілятивність художньо-мисленого моделювання, - непереконаливість аргументацій та невиразність власної інтерпретації смислів художнього тексту	66,67 %	68.89%

Результати констатувального експерименту дозволяють дійти висновку, що наявний стан сформованості художньо-герменевтичних умінь магістрів музичного мистецтва та хореографії не відповідає вимогам і потребам сучасної мистецької освіти. З метою підвищення рівня фахової підготовки майбутніх викладачів мистецьких дисциплін було впроваджено розроблену нами методику формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії.

Методика має такі завдання:

- поглиблення теоретичного уявлення про природу й особливості художньої мови різних видів мистецтва, про засоби відображення смислів, ідей, пафосу у творах мистецтва;
- розвиток художньо-герменевтичних умінь як підґрунтя для багатоаспектного осмисленого сприймання та вербальної інтерпретації смислів артефактів;
- формування знань та навичок, необхідних для обґрунтованого й методично доцільного тлумачення значень знаків художньої мови мистецтва;
- стимулювання пізнавального інтересу до теоретичних питань герменевтики мистецтва та проблем художньої освіти, що пов'язані з цими питаннями;
- стимулювання студентів до самостійної наукової та практично-творчої діяльності;
- оснащення студентів додатковим методологічним знаряддям для їх майбутньої педагогічно-герменевтичної діяльності.

Формувальний експеримент здійснювався у природних умовах освітнього процесу ПНПУ ім. К. Д.Ушинського. Заняття в експериментальній та контрольній групах проводилися за стандартною навчальною програмою. Проте в експериментальній групі реалізувалася розроблена нами методика формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії.

З метою досягнення очікуваних результатів процесу підготовки магістрів до художньо-герменевтичної діяльності було умовно розподілено процес формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії на три етапи. Перший етап – *пропедевтичний*, спрямований на ознайомлення студентів із основними положеннями педагогічної герменевтики (наук: мистецтвознавства, культурології, герменевтики, семіотики). Мета пропедевтичного етапу підготовка студентів до герменевтичної діяльності. Завдання цього етапу навчання – психологічна установка на усвідомлення навчальної інформації, активізація емоційної сенсильності, стимулювання студентів до активного сприйняття художньої форми твору мистецтва, вмотивованого досягнення змістових значень художніх засобів та пошуку скритих контекстуальних смислів конкретного твору мистецтва. Тобто на цьому етапі ми приділяємо увагу розвитку перцептивних здібностей студентів та стимулюванню їхньої вмотивованої готовності до усвідомлення й освоєння герменевтичних умінь.

Другий етап – *базовий*, спрямований на формування у студентів базових знань та вмінь, розуміння загальних законів онтогенезу світу мистецтва, умінь порівняльно-стилістичного аналізу художніх текстів, розширення мистецько-педагогічного лексикону та тезаурусу. На цьому етапі доцільне поєднання мистецтвознавчого, бібліографічного та культуро-історичного підходів до вивчення зразків світової художньої культури. Навчальне завдання етапу – освоєння студентами процедур когнітивного опрацювання тексту: атрибуції, ідентифікації, компаративного аналізу, виявлення аналогій та іррелевантних (другорядних, несуттєвих) асоціацій; рекурсії («накладання») та варіювання репрезентацій.

Третій етап – *креативний*. На третьому етапі формується здатність студентів до художньо-мисленого моделювання та вербальної експлікації результатів означеного процесу.

Методику впроваджено на семінарських та практичних заняттях із дисциплін «Основи дослідження художньої культури» та «Педагогічна (асистентська) практика з дисципліни «Світова художня культура». У навчальній роботі зі студентами магістратури музично-педагогічного факультету було апробовано низку методів та педагогічних умов формування художньо-герменевтичних умінь.

1. Методи стимулювання пізнавального інтересу до теоретично-методичних питань герменевтики мистецтва та проблеми герменевтичного опрацювання художніх текстів. Дієвість методів забезпечується педагогічною умовою оптимізації навчального процесу.

2. Методи формування навичок синестетичного сприйняття художніх текстів та художньої сенсильності студентів. Ефективність методів підвищується за умови організації викладачем спільного навчального художньо-комунікативного середовища.

3. Метод формування здатності студентів до емоційно-образної ідентифікації, спрямований на розвиток почуттів емпатії та уяви.

4. Методичні прийоми навчально-методичної підготовки студентів до роботи з учнівською аудиторією, за умови педагогічного стимулювання студентів до герменевтичної та дослідницько-пошукової діяльності в галузі мистецької педагогіки.

5. Методичні рекомендації щодо застосування в навчальному процесі сучасних технологій *case-study* та бінарних занять, спрямовані на підготовку студентів до самостійної художньо-герменевтичної діяльності.

Методи та форми роботи націлені на формування в магістрів музичного мистецтва та хореографії художньо-герменевтичних знань, а саме: тезаурусу певних понять та теоретичних уявлень про знакову природу творів мистецтва; навичок сприймання й розуміння художніх текстів, умінь герменевтичного відтворення значень знакових компонентів твору мистецтва, на формування здатності до педагогічної вербальної інтерпретації смислів художніх творів. В ідеалі йдеться про освоєння студентами універсальних прийомів та індивідуальної техніки свідомого педагогічно-герменевтичного опрацювання творів мистецтва.

За даними остаточного діагностування рівня сформованості художньо-герменевтичних умінь, у респондентів експериментальних та контрольних груп на остаточному етапі формувального експерименту виявлено позитивну динаміку в експериментальній групі в порівнянні з контрольною (див. табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка рівнів сформованості художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії

Група	Періоди експерименту	Низький рівень		Середній рівень		Високий рівень	
		Абс. к-ть	%	Абс. к-ть	%	Абс. к-ть	%
ЕГ	На початку	31	68,9 %	10	22,2 %	4	8,9 %
	Після закінчення	8	17,8 %	26	57,8 %	11	24,4 %
КГ	На початку	30	62,5 %	13	27,1 %	5	10,4 %
	Після закінчення	21	43,7 %	20	41,7 %	7	14,6 %

За розрахунками ϕ^* -критерію Фішера перевірялася достовірність позитивних змін у кількості досліджуваних. Запропоновано наступні гіпотези: H_1 – кількість респондентів ЕГ, що продемонстрували позитивні зміни, є вищою, ніж в аналогічних досліджуваних КГ; H_0 – кількість респондентів ЕГ, у яких здійснилися позитивні зміни, не вища, ніж в аналогічних досліджуваних КГ. Бралися до уваги результати діагностики, що відповідають середньому та високому рівню, у яких сукупний K_f показників за всіма критеріями змінився в напрямі збільшення.

Результати автоматичного розрахунку ϕ^* - критерію Фішера

групи	«Є ефект»: задача розв'язана	«Нема ефекту»: задача не розв'язана	Суми
	Кількість респондентів		
ЕГ	37 (82.2%)	8 (17.8%)	45 (100%)
КГ	27 (56.3%)	21 (43.7%)	48 (100%)

Зона незначущості

Зона значущості

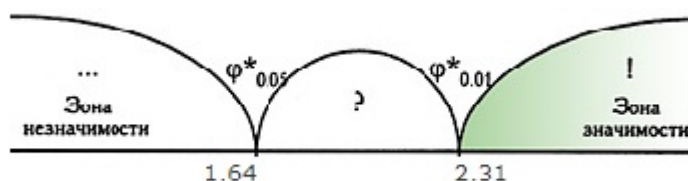

Рис. 1. Вісь значущості за критерієм Фішера

Відповідь: $\phi^*_{\text{емп.}} = 2.766$, що знаходиться в зоні значущості. Отже, гіпотезу H_1 підтверджено. H_0 відхиляється.

Таким чином, обробка експериментальних даних методами математичної статистики за критеріями Фішера та Стюдента підтвердила вірогідність отриманих даних, що доводить результативність застосування методики формування художньо-герменевтичної компетентності магістрів музичного мистецтва та хореографії не тільки для даної нечисленної вибірки, але й для більш широкої.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Критеріальний апарат дослідження рівня сформованості художньо-герменевтичної компетентності магістрів надав можливості об'єктивного підходу до аналізу її формування. Розроблений діагностичний інструментарій сприяв виявленню рівнів сформованості виділених структурних компонентів художньо-герменевтичної компетентності магістрів.

Узагальнення результатів експериментального опрацювання методики в навчальному процесі ВНЗ показало, що у групах, де впроваджувалася експериментальна методика, збільшився відсоток респондентів із високим рівнем сформованості художньо-герменевтичних умінь, тоді як із низьким – значно зменшився. Це свідчить про ефективність розробленої методики формування художньо-герменевтичної компетентності та педагогічних умов її реалізації.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування фахової компетентності майбутніх викладачів у галузі

мистецької освіти. Подальшого дослідження потребують такі напрями, як забезпечення особистісно-орієнтованого підходу до педагогічно-герменевтичної підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва чи хореографії та розробка навчально-методичних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Критерий Фишера. Автоматический расчет углового преобразования. *PSYCHOL-OK* (The Fisher Criterion. Automatic calculation of angular. *PSYCHOL-OK*). Retrieved from: <https://www.psychol-ok.ru/statistics/fisher>

2. Новикова, В. В. (2015). *Формирование герменевтической компетенции музыканта-исполнителя в образовательном процессе вуза* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08). Воронеж (Novikova, V. V. (2015). *Formation of the hermeneutic competence of the musician-performer in the educational process of the university* (PhD thesis). Voronezh).

3. Полатайко, О. М. (2010). *Формування художньо-образного мислення майбутнього вчителя музики у процесі інтерпретації творів мистецтва* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Polataiko, O. M. (2010). *Formation of the artistic-figurative thinking of the future music teacher in the process of interpretation of works of art* (PhD thesis). Kyiv).

4. Степанова, Л. В. (2018). Критерії та показники сформованості художньо-герменевтичної компетентності студентів. «Наукові записки» РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 215–221 (Stepanova, L. V. (2018). Criteria and indicators of formation of artistic-hermeneutical competence of students. "Scientific notes" of CSPU named after V. Vynnychenko, 215–221).

РЕЗЮМЕ

Степанова Людмила. Формирование художественно-герменевтической компетентности магистров музыкального искусства и хореографии.

В статье представлена апробация методики формирования художественно-герменевтической компетентности магистров музыкального искусства и хореографии. Эффективность методики обоснована результатами диагностики уровней сформированности художественно-герменевтических умений у респондентов контрольной и экспериментальной групп. Достоверность экспериментальных данных подтверждена результатами их обработки методами математической статистики с помощью критериев Фишера и Стьюдента.

Ключевые слова: художественно-герменевтическая компетентность, методика формирования, магистры, педагогический эксперимент, апробация, диагностика, критерии.

SUMMARY

Stepanova Liudmyla. Formation of artistic-hermeneutic competence of masters of musical art and choreography.

The article presents the approbation of the method of forming artistic-hermeneutic competence of masters of musical art and choreography. The criteria apparatus of the study of the level of formation of artistic-hermeneutic competence of masters provided an opportunity for an objective approach to the analysis of its formation. The developed diagnostic tool helped to identify the levels of formation of the selected structural components of artistic-hermeneutic competence of masters.

Forming experiment was carried out in the natural conditions of the educational process of SNPU named after K. D. Ushynskiy. Classes in the experimental and control groups were conducted according to the standard curriculum. However, in the experimental group, the method of forming artistic-hermeneutic competence of masters of musical art and

choreography was realized. A number of methods and pedagogical conditions for the formation of artistic-hermeneutic skills were tested in the educational work with the students of the magistracy of the musical-pedagogical faculty. The effectiveness of the methods is substantiated by the results of comparative analysis of the preliminary and final diagnostics of the levels of formation of artistic-hermeneutic abilities of the respondents of the experimental and control groups, as well as positive dynamics found in the experimental group as compared to the control group.

The probability of the expected results of the study is provided with the theoretical substantiation of the initial positions; analysis of significant theoretical and empirical material; using a set of research methods that are relevant to the nature of a particular problem; the representativeness of the sample, a combination of qualitative and quantitative analysis of experimental data. The reliability of the obtained results is confirmed in the process of processing experimental data by methods of mathematical statistics based on the calculations of Fisher's criterion φ^ and Student's t-criterion.*

Key words: *artistic-hermeneutic competence, formation technique, masters, pedagogical experiment, approbation, diagnostics, criteria.*

УДК 378.013+780.71

Чень Цзицзянь

Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського

ORCID ID 0000-0002-4213-9057

DOI 10.24139/2312-5993/2018.05/267-281

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОГО УЯВЛЕННЯ ПРО МУЗИЧНИЙ ТВІР У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Мета статті – охарактеризувати головні компоненти методики роботи над формуванням цілісного уявлення про музичний твір у майбутніх учителів музики у процесі музично-виконавської підготовки. На основі системно-структурного підходу, методу понятійного моделювання й науково-емпіричних методів встановлено: а) етапи процесу формування уявлень про цілісність форми; б) методи і прийоми роботи, націлені на формування цілісних уявлень на рівнях музично-мовної й композиційної організації музичної форми (прийоми вокального інтонування, графічного вираження музично-синтаксичної структури, акустичного перевтілення тексту, диссиметризації тотожних елементів звукової форми, сканувального озвучування фактури, експлікації драматургічного сенсу тощо.

Ключові слова: *музичний твір, цілісність, уявлення, інтерпретація, майбутній учитель музики.*

Постановка проблеми і аналіз актуальних досліджень. Діяльність учителя музичного мистецтва надзвичайно складна й різноманітна. Зокрема, виконання основних навчально-виховних завдань вимагає від нього вміння інтерпретувати твори музичного мистецтва. Практично на кожному занятті вчителю музики доводиться грати на фортепіано чи іншому інструменті, керувати хором, пояснювати учням форму та зміст музичного твору. У всіх